

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

የኢትዮጵያ ብዝሃ ህይወት ኢንስቲትዩት

የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ

ኦዲት ሪፖርት

መጋቢት/2015
አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የኢትዮጵያ ብዝሃ ህይወት ኢንስቲትዩት

የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ ብዝሃ ህይወት ኢንስቲትዩት የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንብ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2014 በጀት ዓመት የሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን ኦዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢትዮጵያ ብዝሃ ህይወት ኢንስቲትዩት ሥራ አመራር ሲሆን፣ የሂሳብ ሪፖርቶችን ኦዲት በማድረግ ሙያዊ የኦዲት አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው።

ኦዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመሥሪያ ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የዓለም አቀፍ ኦዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግና የዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤትን የኦዲት ሥልት በመከተል ነው። እነዚህን የኦዲት ደረጃዎች መከተል ኦዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የኦዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል።

የኦዲት ሪፖርት

አዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አሳቢዎችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና አዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶች ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል፡፡

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል፡፡

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት ብዝሃ ህይወት ኢንሰቲትዩቱ ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በኢንሰቲትዩቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው፡፡

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክል የሚችል ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው፡፡ የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች

የኦዲት ሪፖርት

ከዚህ የኦዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፤
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤

የኢትዮጵያ ብዝሃ ህይወት ኢንሰረትዮች የ2014 በጀት ዓመት የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት፤ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁ፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ፤ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ በመሆኑ በእኛ አስተያየት በኢንሰረትዮቹ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች እና የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓቱ አጥጋቢ ሆኖ ተገኝቷል፡፡

ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

I. ትኩረት ሊሰጣቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

1.1 በተከፋይ ሂሳብ ዝርዝር በሰነድ መሰረት የሚታየው ብር 5,091,596.90 ሆኖ ሳለ ሰኔ 30/2014 ተዘግቶ በቀረበ በሙከራ ሚዛን (Trial Balance) እና ሂሳብ ሪፖርት ላይ የተገለጸው የተከፋይ ሂሳብ ብር 5,077,849.94 በመሆኑ ልዩነቱ ብር 13,746.96 በዝርዝር ሰነዱ ላይ ተገልጾ በሂሳብ ሪፖርት ላይ ያልተገለጸ መሆኑ ለማወቅ ተችሏል፡፡

2 የህጋዊነት ጉዳዮች (Compliance Matters)

2.1 ለጥበቃ አገልግሎት የሚውል ክላሽና ጥይት በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 10929 በህዳር/2014 ዓ.ም በሂሳብ መደብ 2311113 (6316) በብር 14,083.00 ወጪ ተደርጎ ግዥ የተፈጸመ ሲሆን ንብረቱ ገቢ ለመደረግ የንብረት ገቢ ደረሰኝ (ሞዴል 19) ያልቀረበ መሆኑ፡

2.2 ከአንድ ወር እስከ አንድ ዓመት ድረስ የቆዩ ብር 1,849,439.71 በደንቡ መሰረት ሳይወራረድ (ሳይሰበሰብ) ለረዥም ጊዜያት በሂሳብ ሪፖርቱ ላይ የሚታይ መሆኑ ታውቋል፡፡

2.3 በሂሳብ መደብ (6175101) ከአንድ ዓመት እስከ አምስት ዓመት የቆዩ ብር 1,110,775.60 በተከፋይነት ተይዞ ሳይወራረድ በሰኔ 30/2014 ሂሳብ መግለጫ ላይ የሚታይ መሆኑ ታውቋል፡፡

3 ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

3.1 የንብረት አያያዝን በተመለከተ

መመሪያው በሚያዘው መሰረት አገልግሎት የማይሰጡ ንብረቶች ተሰብስበው ስልጣን በተሰጠው በመንግስት አካል መወገዳቸውን እንዲሁም ለንብረቶች ተገቢው ጥገናና እንክብካቤ መደረጉን ኦዲት ሲደረግ፡-

- በአመታዊ ንብረት ቆጠራ ውጤት መሰረት በዕርዳታና በስጦታ የመጡ ለቀዝቃዛ ክፍል የሚያገለግሉ ዕቃዎች ላይ የንብረቱ ዋጋ ያልተገለጸ መሆኑ፡
- ብዛት ያላቸው የተለየዩ ኮምፒውተሮች እና የኮምፒውተር ተዛማጅ ዕቃዎች ሳይወገዱ ተከማችቸው በንብረት ማስቀመጫ መጋዘን ውስጥ የሚገኙ ሲሆን ይህ ባለፈው በጀት አመትም የኦዲት አስተያየት የተሰጠበት ቢሆንም የእርምጃ እርምጃ ያልተወሰደ መሆኑ፡-
- አገልግሎት የማይሰጡ 3 ሞኒተር ዴል፣ 2 እስታብላይዘር፣7 ኤክስተርናል ሀርድ ዲስክ፣ 5 ማውስ፣ 3 የኮምፒውተር እስፒሪከር፣ 224 አሮጌ ቶኒር ካርትሬጅ፣ 4 የላፕቶፕ ባትሪ አሮጌ ንብረት ማስቀመጫ መጋዘን ውስጥ ሳይወገዱ ተከማችተው የሚገኙ መሆኑ፡

▪

የአዲት ሪፖርት

- ኮድ ኢት 4-04133 ፣ 4-04142 ፣ 4-04137 እና 4-03474 የመ/ቤቱ ተሽከርካሪዎች በብልሽት ምክንያት አገልግሎት የማይሰጡ ሳይወገዱ በግቢው ውስጥ የቆሙ ሲሆን ይህም በባለፈው በጀት አመት የአዲት አስተያየት የተሰጠበት ቢሆንም እስካሁን የእርምት እርምጃ ያልተወሰደበት መሆኑ፡-
- በአዝኦርትና ሆርቲካልቸር ክፍል በመስራት ላይ ከሚገኙ አቶ ነስሩ ተማም የሴሪ ቁጥር mp12kkjh፣ በጄኔቲክ የስራ ክፍል በመስራት ላይ ከሚገኙ ተስፋ በቀለ የሴሪ ቁጥር mp12lq25 ሌኖቫ ላፕቶፕ ኮምፒውተር እያንዳንዱ ብር 17,315.99 ዋጋ ያለው ከነቦርሳው ቆጠራ የተደረገበት ቢሆንም ኮምፒውተሮቹ የጠፉና እንዲተኩም እርምጃ ያልተወሰደ መሆኑ፡

በንብረት አዲት ለማወቅ ተችሏል፡፡

የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት

መጋቢት/ 2015